

AYLİN GÖÇMEN

aylin.gocmen@hotmail.com

İki dil bir hüzünlü öğretmen

Bütün sırlarımız açığa çıkıyor bir bir. Zamanın ruhu, gerçeklerin üzerini örten resmi dilin örtüsünü kaldırıyor. Görmezden geldiğimiz, bilmediğimiz küçük yaşam öyküleriyle ülkenin gerçeklerini anlatıyor bize.

Bir zamanlar zorunlu hizmetlerini uzak köylerde öğretmen olarak yapan gençler, evlerine döndüklerinde gizemli öyküler fısıldardı kulaklara. Dinleyenler pek bir anlam veremez, 'çocukların' isterik duygularına bağlardı bunları. Yasaklar, resmi bilgiler yönetirdi belleklerimiz.

Çünkü uzak köy okullarının iki dilli sınıflarında birbirlerine çaresiz, umarsız, kırgın, kızgın bakan öğretmen ve öğrencilerin öyküleri Milli Eğitim'in yasak bilgilerindendi.

Önce bazı genç öğretmenler anlattılar yaşanan çaresizliği. Sonra da eski öğrenciler söz ettiler sınıflardaki dil öğrenme maceralarından. Kimilerinin babacan, yumuşaktı öğretmenleri. Büyük çoğunluğun ise sert, öfkeli.

İşte şimdi bu sırrımız açığa çıkıyor **Orhan Eskiköy** ve **Özgür Doğan**'nın filmi İki Dil, Bir Bavul genç bir öğretmenin Siverek'in bir köyündeki öğrencilerle yaşadığı iletişimsizliği, kuramadığı ilişkiyi, dilsizliği, öğretilmediği Türkçeyi, erlediği Hayat Bilgisi derslerini, öğrencilere dokunmaya yetmeyen öğretmenlik becerilerini ve en sonunda çaresizce hüzünlü bavuluyla geldiği yere, Batı'ya geri dönüşü anlatılıyor.

Filmin anlattığı tek öykü bu da değil.

İki Dil Bir Bavul bir zamanların kutsal görevi öğretmenliğin, bir meslek olarak sıradanlaşması, gözden düşmesi üzerine de düşündürüyor bizi. Filmin genç öğretmeni, mesleğinin ilk yılında, sadece ucundan kıyısından bildiği bir gerçeğin içinde buluyor kendisini. Ortalama standartlar ve fazla güç olmayan bir iş hayal ederken, yokluğun içine düşüyor. Üstelik bize yıllar boyunca anlatılan öğretmen mitinin tersine, kendisini bir dönüşüm 'görevli'si olarak hissetmiyor.

Olduğu kadar diyor. Evine geri dönmek istiyor. Şikâyet ediyor.

Yapmayı deniyor ama kendini adamıyor.

Böylece Cumhuriyet'in idealist öğretmenlerinin gerçek hayat karşısındaki yetersizliği de anlatılıyor.

Oysa -hatırlayalım birlikte- bu ülkede öğretmenler Cumhuriyet'in itici gücü, çağdaşlaşma projesinin temel taşlarıydılar. Cumhuriyet, dilini, değerlerini, aydınlanmayı öğretmenleri aracılığıyla aktaracaktı topluma.

Öğretmenler bu ayrıcalıklı duruşlarını yitireli çok uzun zaman oldu.

Cumhuriyet bir toplumsal dönüşüm projesinden, liberal bir ekonomik projeye dönüşürken öğretmenler de aydınlatma ve dönüştürme misyonlarını bırakıp, ortalama meslek erbabı olmak zorunda kaldı.

Önce devletin, arkalarında duran desteğini yitirdiler.

Sonra ekonomik olarak budandılar.

Politik olarak sesleri kısıldı.

Mesleki sorumlulukları uygarlık bekçiliğinden, sınav gözetmenliğine indirildi.

Öğretmen imgesi fedakâr ve azimli Çalılıkçı'ndan biçare, sıkıntılı, çelişkili, cebini düşünen bir Şener Şen imajına dönüştürüldü.

Bu dönüşümün bir bölümü sağlıklı bir normalleşmeydi sanırım. Ama geriye kalanı da bir koflaşmaydı. Öğretmenler toplumun sözü dinlenen önderleri değil, sıradan üyeleri haline geldi.

Üstelik öğretmenlik bir görev olmaktan çok bir mesleğe dönüşürken, öğretmenlerin küçük bavullarına doldurdukları ideolojik bilgiler yeterli olmadı.

Eline tutuşturulan bilgiyle hayatı; örneğin İstanbul varoşlarının karmaşasını, Ankara Kalesi'nin gecekonducularını, doğudaki köylerin çaresizliğini, hatta basitinden küçük bir kasabada yaşananları bile kavrayamayan güçsüz insanlara dönüştürüldü.

İşte, ülkenin en can alıcı konularında, iyi eğitimcilerle en çok gereksinim duyduğumuz sorunlarda öğretmenlerin sadece izleyici olmaları bu yüzdendir.